

Naročnina
\$2.00
na leto.

CLEVELANDSKA AMERIKA

STEV. 5. NO. 5.

CLEVELAND, OHIO. V TOREK 18. JANUARIJA 1910.

VOL. III

Za vecjo plačo.

MED LASTNIKI ROVOV
IN RUDNIŠKIM DE-
LAVCI JE NASTAL
RESEN SPOR.

Lastniki premogov jam se
trdovratno ustavljajo po-
večjanju plače.

NEUMNE TRDITVE.

Chicago, Ill., 17. jan. — Predsednik tukajšnje Federation of Labor Fitzgerald, je izjavil, da bodo premogov delavci v kratek čas zahtevali povečanje svoje plače. In četudi dobe delavci povečano plačo, to ni vzrok, da bi se raditev moral prenem podražati. Tona premoga se prodaja pri nas \$7.50 dnevno se lahko v sosednji deželi Kanadi kupi isti premog to no za \$3.50. Vzrok za podraženja premoga če dobe delavci zvišano plačo mora biti kje drugje. Prodajalec premoga pa trde, da če dobe delavci zvišano plačo, morajo tudi oni zvišati ceno premoga. Premogovski delavci podpirajo svoje zahteve po zvišani placi s tem, da so se cene vseh živil in drugih potrebskim zvišale. Nahajajo se v istem položaju kot selezniki delavci, ki so upozorili štrajk radi povečanja plače.

595 funtni sodnik mrtev.

Aurora, Ill., 17. jan. — Peter Klees, največji sodnik v Illinoisu je danes umrl. Peter Klees je tehtal celih 595 funtov (skoro 300 kilogramov) in je bil visok 6 v čevljiv v tri palece. Deset najmočnejših mož v Aurori so izvolili, da nesejo krsto k pogrebu.

Si je znal pomagati.

Hartford, Ct., 18. jan. — Farmer George Howe je stiranje dn na nazaj, ko je bilo jalo mrzlo zunaj in je moral iti krmil in napojiti svoje konje, prenobljeval, kako bi lahko vse to naredil, ne da bi mu bilo treba vstajati na vse zgodaj. Konečno jo je znajdel. Vsak večer navije farmer svojo uro buško in priveže na vijak dolgo vrv, ki potegne in nasujevo čekenu konju njegovo mero ovsu v korito in objednem pride zraven toliko vode, kot je konji potrebujejo. Tako sploh Howe vsako jutro, dokler hobe dočim so konji že zgodaj zjutraj napojeni in nakrmljeni. Da kdor ima pamet na pravem koncu.

ZOPET MAINE.

Predsednik Taft pripravlja, na-
se dvigne oklopnicu Maine.

Washington, 17. jan. — Predsednik Taft se pripravlja, da pripravi zvezinemu kongresu načrt, da se dvigne ameriška oklopica Maine, katero so baje Spanci pred 12 leti razstrelili. Hudobni jeziki so pa vedno trdili, da so Američanci oklopničko sami razstrelili, da bi tako dobili vrzec za vojno proti Spanci, ker drugega povoda niso imeli. Ko bodo oklopnička dvigneta, jo bodo strokovnjaki prejstali, če je bila razstreljena zunaj ali znotraj.

Odan je, da so pustili oklopničko na dnu morja začasno predsedniku McKinleyu, Rooseveltu in se je lele Taft spomnil, da se mora nadil na vase na-
dvigneti.

LADIJA PONESRECILA.

Od celega moštva na ladiji sta bila samo dva rešena.

Marshfield, Ore., 18. jan. — Pri mestu, oziroma v zalivu blizu Coos leži parnik Southern Pacific železnice "Carina", ki je zadel ob skale in se razbil. Na krovu je bilo devet člankov in 22 mornarjev, ki so vsi našli smrt v valovih razven dveh mornarjev, ki sta se srečno rešila. Ko je parnik pred nekaj dnevi odpeljal iz te luke, je divjala grozna nevihita. Namenjen je bil parnik v San Francisco. Najbrž je vihar zatolil parnik na sirokem morju in ga gnal proti kakim kicem, kjer se je razbil.

Ni časopisov.

Denver, Colo., 18. jan. — Ob tukajšnja časopisa, ki izhajata zjutraj včeraj nista morda iziti, ker so sli stave na strajk. Stavci zahtevajo, da demurno delo na dan in en dobar več plače na dan kdo do dia. Lastniki časopisov so bili voljni prevzeti te zahteve, vendar niso hoteli dovoliti zahteve delavcev, kjer so zahtevali, da se jih ura, ki delajo nad red, celom ravnina za eno uro in pol.

Nevaren bigamist.

New York, 18. jan. — Iz Los Angeles je dospelo včeraj sem poročilo, da so tam prijeti nekega "harona" Hagen, ki je bil zajedno nevaren bigamist, lopov in glomil. Njega isče policija v Hobokenu. Po doseganjih veste, je ta "baron" oženil mnogo deklek. Skoraj 50 raznih državah, nakar je takoj po poroki, ko je dobil dečar od njih, polegnil drugam. Sedaj ga roži neka žena, katera je oženil pred dvema letoma in kateri je kmalu potem odnesel \$2700.

Zopet razstrelba.

Montrose, Colo., 18. jan. — Pri delu zvezinega kanala Gunnison se je včeraj vnel gasolin in dinamit ter so bili trije delavci takoj mrtvi, ko je nastala razstrelba. Trideset drugih je komaj utekel smrti.

Gunnison kanal je bil otvoren lansko leto po predsedniku Taftu; s svojo vodo bo namakal 150.000 akrov zemljišča v Uncompahgre dolini.

Policjska brutalnost.

New York, N. Y., 18. jan. — Znano je, da je newyorška policija najbolj surova, kar je policija v Ameriki. Mogoče upojava na njo še nekoliko evropska neotesanost, ker je najbliže Evropi. Vsek dan se pripeta načelo, da je najbolj suroven, ko policisti mirnega državljanina pretepe s svojim kolom, da ves krvavi.

Proti temu se je zadnje čase uprl newyorški župan Gaynor,

ki je bil že prej velik sovražnik policeje. Pretečeni teden je dal zapreti nekega policistika, ker je sledil s svojimi kolom vso glavo razbil nekemu Gregorymu. Policijski brutalnosti mora biti konec! Surovest se je posebno udomačila zadnja leta, ko je policija vse delala po svoji volji. Novi župan je odločen, da odpravi vse enake surorosti iz policijskega oddelka. Dva policijska je že odstranil iz redne službe in trije so dosedaj v sodni preiskavi.

Povprečni razlužek delavcev je letos \$2.00 na teden manj kot je bil pred tremi leti.

V Chicago je nanašalo po-
menjanje načela in premoga.

Turki na Kretii.

TURSKA VLADA SE RES-
NO PRIPRAVLJA NA
VOJNO Z UPORNI-
MI KREČANI.

Pritožila se je že pri vseh ev-
ropskih vladah glede nas-
topa Krečanov.

TURČIJA ZASEDE KRETO.

Berlin, 16. jan. — Porocila iz Londona pravijo, da ima Turčija pripravljenih že 12.000 izbranih mož vojske, da z njimi zasede otok Kreto. Visoka porta je naznala vsem evropskim velevlastnikom, da prebivalci otoka Kreto zopet krijo sultanske pravice na otoku. Državljanji Krete so namreč prisegli grškemu kralju zvestobo in odločili se, da prevzamejo grško postavljajo.

London, 17. jan. — Pred dve-
na dnevoma so se vrstile po-
vsem Angleškem parlamentar-
ne volitve, od katerih uspeha se
bodo pokazalo, če bodo lordi
so nadalje imeli opraviti s fi-
nancijskimi stvarmi države in
se bodo tako kratila pravica
ljudskim zastopnikom, ki so vo-
ljeni po splošni volivni pravici.

Dunaj, 18. januarja. Proces, ki se vrši proti nadporočniku Hohrichteriu, ki je obdeloval tukajšnje državnike, da je zadovoljil, da predstavnik je, da je zgodil dečar od njih, polegnil drugam. Sedaj ga roži neka žena, katera je oženil pred dvema letoma in kateri je kmalu potem odnesel \$2700.

Vihar na vzhodu.

New York, N. Y., 17. jan. — Pri grozovitem viharju, ki je včeraj divjal tukaj in v okolici, je po uradnih poročilih devet oseb zgubilo svoje življenje. V celoti je padlo skoraj 15 palcev snega. Oddelek za sna-
ženje zlne je najel 1800 do夫ev, ki odprejujo sneg v čistijo ulice. Stroški za to so \$100.00. Danes je pa toplo-
mer padel in pričakujejo mrzlega vremena.

Žrtev viharja je kmalu pos-
tal tudi newyorški mayor Gaynor, ko se je vozil s svojim av-
tomobilom proti svojemu domu na Long Islandu. Ie s te-
žavo je usel sneženi nevihtiti.

Dne 17. februarja se vrše posebne volitve v mestu, kjer se bodo odločili, če je mesto pooblaščeno izdati tri in milijon doldov v napravo novih mestnih poslopij. Zidati hujšo je novo mestno hišo, ki je prečimena na \$2.100.000 in zidati hujšo nov most čez reko Cuyahoga, katerega stavbo računajo na dva milijona dolarjev. Volitve se vrše kakov vse druge. Volivni prostori so odprtih od pol šeste ure zjutraj do pol šeste ure zvečer.

Nam se združi, ki jo name-
ravajo izdati za novo mestno
hišo ogromno veliko. Poltret-
ti milijon za enako stavbo niso
mače, solze. Res je, da sedan-
ja mestna hiša nikakor ne od-
govarja več svojemu namenu,
ker je poslopje preteče, ven-
dar tako z enim milijonom, bi
se pa dalo tudi kaj nazadati.

Mohorske knjige za letosko-
leta. Samo en dolar proti pred-
plačilu. Oglasite se pri nas,
ali pa plačajte zastopniku.

Dopisi.

Waukegan, Ill., — Cenjeni g. urednik: Vzemite te moje vrstice v vas cenjeni list, katerega že prebiram, odkar izhaja in mu budem zvest naročnik, dokler se bode potegoval za pravico članov K. S. K. Jednote. Tudi mi smo tukaj zadnje čase cudno gledali, kako supendirajo člane iz glavnega urada, kar brez vsakega povedi. Najlepše je bila opravljena Mrs. Erbežnikova, ki je dobila prvo darilo. Drugo darilo je dobil Math. Grdin, a za tretjega neven. Živahnah zahava je trajala do dveh zjutraj.

— V nedeljo smo imeli kar dve veselici. V Knansovi dvorani je imelo društvo sv. Alojzija maskeradni ples, ki je štel jako lepo udeležbo. Mask je bilo sicer samo deset, vendar so se slednje dobro obneseli. Najlepše je bila opravljena Mrs. Erbežnikova, ki je dobila prvo darilo. Drugo darilo je dobil Math. Grdin, a za tretjega neven. Živahnah zahava je trajala do dveh zjutraj.

— Drustvo sv. Vida št. 25. je pa obhajalo svojo petnajstoletnico obstanka v Grdinovi dvorani. Priredilo je domačo zahavo v ples. Za družine bode posebno dobro prekrbljeno, ker bodo v malih dvoranah pripravljene mize, pri katerih se bode ob kozarca vina in dobrem prigrizku dalo maršikaj pogovoriti. Začetek ob osmih uri zvečer.

— Občeznanemu rojaku Loru Lachu, groceritu na E. 62. cesti se je pripetila v pondeljek mala nezgoda. Ko je prišel v toilet in prizgal zveplenko, da prizge svetilni plin, se slednji razpoči in pušne Mr. Lachu v obraz. Zvečer je nekdo pozabil zapreti petelinu pri svetilki, nakar je slednji celo noč uhajal. Mt. Lach je dobil znaten poskodbe na obrazu.

— Pozor, Mohorjani! Čas je prišel, da se zopet naročite na Mohorske knjige za to leto.

Vsa imena morajo biti do 5.

marca v Celovcu pri družbi.

— Državljan je samostojno

zadnje takega društvenega člana?

— Ali ne stroj v Jedinotu

pravilih, kakor vse poštevajo

v društvenih občestvih.

— Na večer godovanja, pri-

Antonu Novak, 1056 E. 61st

St. so rojki darovali za Ciril

Metodovo družbo sledče sveto-

te: Anton Ocepko, Anton Novak,

Anton Strle, Jos. Laurič

in Jos. Znidarsic, Ivan Lah po

50 centov. Skupaj \$3.00.

— M. Fr. Seme, naj se bla-

govoli oglašati v našem uredi-

nem društvo sv. Lovrenca je

zadnje državljane.

— Nova slovenska obrta.

Dan-

zadnjevom se dviga slovenska

trgovina v naši cvetoci sloven-

ski naselbini. Imamo že vse

stroke obrti, manjka nam sa-

mo se lekarne ali apoteke, ki bi

bili v slovenskih rokah.

Novo čevljarsko prodajalno

nas je. In pri tem številna ima-

tovala v krovu in vrtci

zadnje zahav je v zvezdi z

zadnjimi in varnimi dru-

bami in bankami tu in v

starem kraju.

Dan poslan pri družbi

je izplačan v teku 11 do 12

dni.

Družba posila tudi denar

na vseh teh svetah in projek-

nik dobi popolno avto.

Ki je nakazan v knjigah, je

plačano.

Družba ima

\$5000 poročila pri

državi in je v zvezzi z na-

večjimi in varnimi dru-

bami in bankami tu in v

starem kraju.

Dan poslan pri družbi

je izplačan v teku 11 do 12

dni.

SLANDSKA AMERIKA

v torek in petek — Slovenska družba Amerika.

Naročnina:
AMERIKO \$2.00
EVROPO \$3.00
A CLEVELAND po pošti \$2.50
izmenzane številke po 3 centi.

Dopis brez podpisa in osobnosti, se ne sprejemajo.

Vse pisma, dopisi in denari se posiljajo na:
Družba 'AMERIKA'
610 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Clevelandka AMERIKA
Issued Tuesdays and Fridays
Published by —
The AMERIKA Publ Co.
(a corporation.)
610 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians
(Kleinera) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Central 7387-R.

Entered as second-class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio, under the Act of Mar. 3, 1879.

No. 5. Tue. Jan. 18. '09 Vol III.

DELAVSKO VPRASANJE.

Delavec, ki nima krščanske ljubezni, ne mora imeti prijetja delu nobene druge rdeče, ker pridobiti si čimnjeve blaga, da si ohrani in sladi življenje. Misli, ki bi ga pri delu napolnjene z veseljem, je pozna. Vzeli so mu spomin na bojnega Sime. Kako neizrekljivo bedasto je, če misijo ramne stranke neizmerno težo trudopolnega dela olajšati s uhljami o lastni moči.

Neprimočki, da se počaga delavskemu stanu. Delavci stan propada. Ce pojde naprej, bomo delili kmetje in ljudi v samo dve vrsti: legate borjalce ali spekulante in delavske proletarce, so od njih popolnoma odvisni. Libarske, radikalne in drugi stranke delavca ne morejo pomogati. Za to so se mnogo trudile, da danes brez uspeha in se bodo borile tudi v bodočnosti brez uspeha, ker njih borba ni na pravi podlagi. Po glejmo, kaj nam pravi krščanino.

Kristus nam odgovarja v teh velikih vprašanjih, tudi v vprašanju o kralju. Krščanstvo je razbilo sužnost, vrglo je pogansko naziranje, ki je priznalo samo nekaterim ljudem človeške pravice in človeško čast. Vaši tistimi, kateri prej niso izvili človeških pravic, sužujev in barhom, je vrnilo človeško dostojanstvo. Nas materialistiški čas se trudi narobe; iz ljudi hoče napraviti zopet živali in to hvali kot najvišji napredok. Delavci želijo ta "napredek" v svoji zapuščnosti in revščini. Zato mora krščanstvo zopet rešiti vseboke ljudi nove sužnosti. Sredstev ima mnogo. Omenjeno pa je treba, da so krščanska sredstva naravnina in ne materijalna. Osvobodilo je stare sužnosti, ker je vdahnilo duha ljubzni v omrzla srca. Duhu, ki nem manjka tudi v naših drugih krajinah, zato razpadajo družbeni organizmi. Sebi-nos in drugi strasti ne kroti več krščanska moč, zato so tako žalostne razmere. Krščanski duh namreč ni samo duh ljubzni, marveč tudi duh začevanja. Prav je ustavnoviti začrte v socijalno pomoč, a zadruge brez krščanskega duha ne morejo biti trajne.

Krščanstvo ustavljalja v vodi zavode za onemogle delavce. Vse, kar imamo na svetu v tem pogledu, je do mala cerkevno delo. Humanizem ali slovokoljibje bo sicer tudi ostalo také zavode, toda ne bodo se mogli merititi s krščanskimi. Krščanske zavode vodijo redi, moški in ženske, ki so se upovedale svetu da strežijo. Ta služba je čestno.

muda. Zanemarjeni so in mnogočas udani raznimi strastem, zločini. Celotna materina ljubezen bi opela v taki službi; same žive obljubenec do Boga more premagati vse tezave. Vse stranke, razven krščanske ne morejo vzgojiti niti ene usmiljene sestre. Plaćani službeniki v enakih zavodih se ne morejo vzdrževati.

CSEBNA SVOBODA.

Prejšnji senator Colby države New Jersey je zadnjic pričeval o takozvanih "pravilih" siromašnih delavcev. Ta povest sega globoko v srca in v njej se zrcali pravi satanski duh ameriškega kapitalizma. Neka deklica, ki je delala v neki tovarni, je bila posvarjena, ta bo najbrž zgubila svojo roko, če ne odstranijo neke napake pri stroju, pri katerem je bila uplosjena. Deklica je načelo dobila toliko poguma, da je šla k lastniku tovarne in ga prosila, naj da stroj popravii. Če je pa surovo pove, da ona ni zato pri njem v službi, dabi mu ocitata napake. Deklica je kmalu nato res zgubila roko in tožila za odškodnino. Lastnik tovarne se je pa izgovarjal, da je deklica zgubila roko po lastni "nemarnosti," ker je vedela, da je stroj pokvarjen, pa je vseeno delala na njem. In tako se godi vedno. Pri desetih inčajih, ko bi moral biti delavec odškodovan radi poškodb pri delu, dobi samo eden v resnici nekaj male podpore. Ali e se teje vesra kritika na svečni?

V starodavni, srednjevestni Evropi imajo nekaj boljših postav, ki vsaj deloma spoštujejo človeške pravice. Kdo pa zbranjuje pot pravici v naši "najsvohodnejši" deželi na sosedstvu?

Sladkorni trust je malo dozkal, ker je hotel veliko dokazati. Zamorca se ne mora oprijeti, da bi bil bel.

Ruski anarhisti so baje na potu v Zedinjene države, da se masčujejo tukaj nad svojimi strati, ki so jih izdali. Pa vendar niso bili povabljeni od črne roke?

Iz Chicago prihaja še en odmedev po neki gotovi brošuri. V zvezu se daje tudi nas. Mismo isto stvar takoj pri rojstvu položili ad acta.

Kar imajo v stari domovini naj sami poravnajo med seboj. Gotovi "napredni" v Chicago pa delajo vedno na to, da privlečejo v ameriško slovensko časnikarstvo starokradske prepire. In G. S. se odlikuje pred vsemi!

Kaj nas briga, kake brošure izhajajo v starem kraju! Sami pomedite pred svojim prago v Chicago. Vaš list, "ki je napreden," je najbolj napreden v svinjarjih.

Iz Jolieta prihaja poročilo, da namevara Ničnima odstopiti od predsedništva. Cui bono? Ce je odnesel že pol blagajne, in suspendiral najboljše člane, pa naj "cira" še do konca.

Sicer pa zapojemo ob tej novici vseeno prav radi: Te mora krščanstvo zopet rešiti vseboke ljudi nove sužnosti.

Sredstev ima mnogo. Omenjeno pa je treba, da so krščanska sredstva naravnina in ne materijalna. Osvobodilo je stare sužnosti, ker je vdahnilo duha ljubzni v omrzla srca. Duhu, ki nem manjka tudi v naših drugih krajinah, zato razpadajo družbeni organizmi. Sebi-nos in drugi strasti ne kroti več krščanska moč, zato so tako žalostne razmere. Krščanski duh namreč ni samo duh ljubzni, marveč tudi duh začevanja. Prav je ustavnoviti začrte v socijalno pomoč, a zadruge brez krščanskega duha ne morejo biti trajne.

Krščanstvo ustavljalja v vodi zavode za onemogle delavce. Vse, kar imamo na svetu v tem pogledu, je do mala cerkevno delo. Humanizem ali slovokoljibje bo sicer tudi ostalo také zavode, toda ne bodo se mogli merititi s krščanskimi. Krščanske zavode vodijo redi, moški in ženske, ki so se upovedale svetu da strežijo. Ta služba je čestno.

V jednotnih pravilih, pravimo lep odstavek: Naše geslo

bodi: Storimo za druge to, če so sebi želimo! Druge mi suspendiramo, a mi držimo blagajno, je pa morebiti geslo Ničnima.

* V preiskavi proti trstu za mleko, je nekdo trdil, da so krave krive draginje mleka. Kdo bi si mislil, da pridejo končno celo uboge krave na vrsto, samo da jeze ljudi.

* Radi bi zvedeli, kdo je brsal krave madeže v jolietskem domu? V jednotnem uradu so namreč kravo stepli, da je špicala kri po stenah.

* Če ima Ničnima kakega makca, bi bil dober za ta posel. Pa ker je pogrebni, je morda tudi kri brusal v jolietskem uradu.

* V uradu sta se tudi dva Sokola do krvi pretepal, in to šele nedavno. Le glejte, v verni člani jednotski, kako tolahi vaš glavni predsednik sirotam solze in bričkosti.

* Vprašali bi tudi radi Ničnima, kje je dobil "licenco" za pijačo točit v jednotnem "kevdru"? Iz nakradenih avsesmentov pijačujejo v Jolietu v jednotnem kevdru, kjer se pijači do 6 ur.

* Ker točijo v "kevdru" pod "domom" pijače, je s tem mnogo gostilnicarjev oskodovanih, ki morajo plačevati gostilniško licenco. Tako je zopet zraven skrbni oče, ki neprestano "priviva" jednoti.

Sicer pa Ničnima v lastnosti pogrebni ima za "uradom" mrtvašnico in štalo. Najbolje, če vse jednotne pijače iz jednotnega "kevdra" spravi v mrtvašnico, jih-pokopljne in se napisled sam zvrne v jamo.

Stara domovina.

KRANJSKO.

Poboje bil posledica žegnanja z obilo pijače nove "restavracije" pri kolodvoru Mo-kronog-Bistrice. Restavrator Zajc je na sv. Stefana dan popoldan otvoril z velikim sijajem svojo novo gostilno in so jo s pijačo zgnevali, takoj, da bode fant Simončič iz Bistrica najbrže umrl, ker mu je en prijatelj s špičasto palico prebodel glavo. Tudi par drugih je skupilo po grbi. Bilo je baje kot bi bil sodnji dan.

Preziranje Najsvetješega. — Dne 8. nov. okoli 10 ure dopoldne je sel župnik iz Škofje Loka prevideti bolnika. Na glavnem trgu na obeh straneh so klečali ljudje. Pri Papatovi trgovini prisel je pa nasproti 20 let stari Karol Tomšič, pivovarniški pomočnik v Škofji Lobi. Imel je klobuk na glavi in tudi poklekni na maral. Na župnikov opomin, naj se odvrne, je Tomšič z glavo oddaljal, nekaj zamrmljal in sel naprej. Navzoči ljudje so bili razburjeni in razjarjeni nad tem početjem. Te dni je stal Tomšič radi tega pred sodiščem. Obdolžence se je izgovarjal, da je bil v svojem poslu tako zajušljen, da zvončka niti slišal ni. Sodisce ga je obdolžil na osem dni zapora, poostrenega s postom.

Otok utonil. — Terezija Nago, bajarica v Blatni Brezovici, je sprejela sedaj tri leta starega fantiča Janeza Jeraja v oskrbo. Deček je bil čvrst in dobro razvit. Terezija Nago je pustila dečka brez vsega varstva okoli skakati. Dne 26. oktobra je šel fantič sam sosedom Jan Plesku, nazaj grede se je pa pri vsakem vodnjaku igral in ker je ograja primeroma nizka, se je prekopljal v meter globoko vodo ter utonil. Lahkomisliena varuhinja je bila na trdnevnih zaporedih obsojena.

Nočni naskok na hišo v Sp. Šiški. — Dne 26. decembra so se v gostilni Vizjanove hiše na Koroški cesti v Sp. Šiški, sprli delaveci. Nekdo je enemu gostu spodnjesel stol in gotovo bil že v gostilni priselo do tepe, da se ni posrečilo ene-

gičnemu gostilničarju spraviti nemirne na često in vrata zakleniti. Zdaj je pa jelo leteti za pest debelo kamienje v okna prvega nadstropja, kjer so ležali zakonska Vizjan v em in njih otrok v drugi sobi. Vsi so se nahajali v smrtni nevarnosti, najti nabrali so po sobah 15 takih kamnov, eden je ležal dobro pred oddajen od otrokovke postelje. Tega naskoka so se udeležile tudi ženske, katero so se nahajale v pijani družbi Oroznikom se je posrečilo deščaj enega telih junakov zaslediti in ga oddati sodišču, gotovo sledijo kmalu tudi drugi storili, da prejmo zasluženo kazeno.

* Radi bi zvedeli, kdo je brsal krave madeže v jolietskem uradu? Vsi so se nahajali v pijani družbi Oroznikom se je posrečilo deščaj enega telih junakov zaslediti in ga oddati sodišču, gotovo sledijo kmalu tudi drugi storili, da prejmo zasluženo kazeno.

Marioborsko nemštvu v nevarnosti. Državni pravnik na poslovenilo. To naznanja zadnja "Marburgarca." Kaj se je zgodilo? Namestniški koncipijent dr. Lajščič, ki je od komiskega okrajnega glavarstva prestavljen k marioborskemu, je obhajal svojo odhodnico v ondolnem "Narodnem Domu." Kdo hoče kdaj prirediti kje kako odhodnico, naj vpraša prej "Marburgerco" za dovoljenje pa mirna Bosna! Ha!

STAJERSKO.

Marioborsko nemštvu v nevarnosti. Državni pravnik na poslovenilo. To naznanja zadnja "Marburgarca." Kaj se je zgodilo? Namestniški koncipijent dr. Lajščič, ki je od komiskega okrajnega glavarstva prestavljen k marioborskemu, je obhajal svojo odhodnico v ondolnem "Narodnem Domu." Kdo hoče kdaj prirediti kje kako odhodnico, naj vpraša prej "Marburgerco" za dovoljenje pa mirna Bosna! Ha!

Marioborski magistrat napaden. 23 decembra popoldne prišel proti magistratnemu posloplju 60 letni mož, ki je imel vse žepa napolnjene s kanjem. S tem kanjem je priečel bombardirati magistratno pisarno št. 4. Ker se ob takih prilikah policija ne skriva, kakor pa takrat, so Nemci Slovenci pobijali nevarnega starega litro spravili v varno zavetje, da ne pridejo z njim potreben kompromis. Ta stari anarhist ali kaj je, se imenuje Jož Gorunter, ki je v Marioboru rojen in sem pristojen. Zaradi raznih lepih dejanih je bil že izkran odlikovan z zaporom. Pri tistem slučaju pa je bil iz Slovenske Bistrike, kjer se je zadnjič nahajal, izgnan v rojstno občino Maribor, kjer se mu je odprlo novo polje. Prvo srečo je poškusal na magistratnem posloplju, kjer se mu je celo zadevila ponesrečila. Oddali so ga okrožnemu sodišču, kjer dobi zasluženo plačilo.

Ogenj. Od sv. Trojice v Slovenskih goricah se piše: V Smolincih je kočarju J. Reiter pogorela hiša z gospodarskim poslopjem. Ogenj se je zanebil v listnjaku, najbrže s kakim odpadkom cigare ali cigaretek. Ker je tem verjetnejše, ker je listnjak zdraven javne poti. Škoda znasi 4000 K. katero pa pokrije zavarovalnina.

Nagloma je umrla v Rajhenburgu blaga in občespoštovan žena Karolina Kunec, rojena I. vanc.

Novo Odlikovanje!

DR. FERDINAND HARTMANN.

je bil od zdravniškega zbora jednoglasno izvoljen ZA PRVEGA PRIMARIJA V NEW YORKU

To novo odlikovanje našega zdravnika je velika sreča za Vas, kateri ste bolni slab in nemočni.

PAZITE Dr. Ferd. Hartmann veli: "Poprij nego pišete kateremu zdravniku in poprij predno pričnete rabiti kakšna zdravila — opišite iskreni in brez sramovanja svojo bolezni jmnu, prsažite ga za svet kaj Vam je storiti. On trdi, da večina bolezni, na katerih naši rojki trpijo, prihaja vsled nepravilnega delovanja i pokvarjenja krvnega sistema.

DR. FERD. HARTMANN je danas navsaki način prvi zdravniški učenjak v New Yorku za VSE KRONIČNE BOLEZNI ŽURANJU ALI NOTRANJE — kakor tudi za VSE TAJNE BOLEZNI MOZA IN ŽENE — nima toraj bolnika, katerega on ne bi bil popolnoma ozdravil. — ZATORAJ ROJAKI ali potrebujejo kakšnega zdravniškega nasvetnika ali pomoči, obrnite se pisorno ali osebno in z popolnim zaupanjem naznamenite mu vse Vaše simptome bolezni ker se Vam zagotavlja sigurna pomoč in najboljša zdravila.

Vsa pisma naslavljajte točno in edino le na:

Dr. Ferd. Hartmann
218 EAST 14. ST. NEW YORK, N. Y.

COPENHAGEN SNUFF JAMSTVO

PRODAJE, KAKOVOSTI IN ČISTOČE.

S tem se zavežemo, da na odjemalce stroške (na podlagi našega cenika) promenimo ta zavoj kodanjskega nosljana ali Copenhagen Snuff za kateri-ki vrsto izmed naših nosljancev in sicer ob svakem času pred potekom dol. četrtega časa; to se zgoditi, ako tobak ni bil poškodovan in potem, ko je bil odpoljan iz naše tovarne.

Zamenjajo se samo počni zavoji in o tem se mora nas obvestiti, da zamenjamo tako da izčrpamo vse.

COPENHAGEN SNUFF je izdelan iz najboljšega, starega in dobro disčetega tabačnega listja; kateremu je pr dejan delež čistih tabačnih zmesi. Nosljence je prepariran tako, da mu je odprtva vse greznika in kislina listnatega tobaka.

COPENHAGEN SNUFF je razred tobaka za članjenje in ustavljanje.

Pod Svobodnim Solncem

Povest davaličnikov.

Pr. B. Plškar

(Nadaljevanje.)

"Ali je vredna vajina pamet da bi spletla zanko za vrabiča? Sramota! Spiridion, poisci kolaj na jadrno v Toper! Sporoči po Cirili jasni dvojanici, naj bo bolna, dokler ji ne naznaniš! Vse je pripravljeno! Napot se v Bizan! — Hodi in izvrši — ter čakaj Numide!"

Evnih se je prihrulil in poskusil skozi nos ponizno vprašanje: "Gospod, ko bi mi denarja . . ." Epafrout se ni ozrl. S suhim prstom mu je pokazal protizidu. Nato meni:

"Ali sedaj veš, kaj je twoje delo?"

"Vem, gospod!"

"Pojd toraj v klet do blagajne in misli, da so zlati bizantinci — suho listje!"

Epafrout se je zavil tesneje v filozofski plašč, se okrenil in sel.

Se pomisliti nisem upal, ali bon izvel ali ne bom, kar mi je naročil gospod.

Se pred solnčnim vzhodom sem že jezdil iz mesta v deželo barbarov. Kjerkoli sem nrečal široka pleča, kjer se je pojed. Okna, ti obrazi, te mislice, ta pleča! Vsi rejeni gladiatori. Razigrani, bolj nagneti oblečeni, tatoi in tolovali po poklicu, brez doma, brez svojcev! Ko bi nas zagledala držičimi prsti po zrinih Cirinohora hopitop in vojske Beizarje, pri lovu, ostrimela bi in ne bi potegnili mečev. Kator bi pocila zemlja in bi jih izbruhnil Had — tako je bila moja četa. Skoro da niso znali govoriti. Hrijevalo so grgrati, povedali več z licem, z očmi z groznejšimi pestnimi, s celim truplom, nego so znali povedati z besedo. Med seboj brez ljubezni, za sad divje smokve so se zbilji. Ohupal bi bil. Ali eno jih je vezalo, namreč zlačno v peklenko sovražto do Bizanca. Ko sem jim povedal da bodo udarili s tem, če meni ponorejo, da otmem jadnemu očetu hčerko, v obraz samega Upravo, da plunjejo na despojno, so se stisnili kakor veriga. Plamen osvetje je zgorjel, njegova luč je povzela vse druge strasti in kleče ob ognju so mi prisegli pri Kristu in pri vseh bogovih, da so mi pokoriti do zadnje kaplje krvi in da jim segnije prej jezik, nego bi kdo bleknil izdajavsko besedo.

Druži dan sem vtihotapil v sumo orožje: nekaj mečev, sekir in sulic. Pripravil sem jim brščna in obljubil vsem deseti dan po zmagi na tem mestu placičlo v zlatu. Nato sem jih poslal posamič razkrnjene po gozdih za Toper. Sam sem pa dirjal po cesti iskat Spiridiona.

"Kako?" sem nagovoril evnuha. Z žarečimi očmi in trescičimi rokami je presteval skupljeni denar in računal dobicek, ki ga je nagrabil v trgovino.

"Lopov!" je zamrmral Radovan. "Sedaj steje denar, evnuh! Vsi evnuhi so lopovi."

"Kako?" sem ponovil. Začaj prvič ni čul. S ključenimi prsti je pokril denar in se naslonil s prsi na mizilo.

"Jutri jo odpeljejo! Rustik ne odineha!"

"Smrdljivec! Ali si ga počeljusti?"

"Nisem ga. Ampak drugo jutro je moral poiskati Cirilo in jo privesti predme. Podkučoval je v pretoriu tako, da je razjokal, ko se je vrnil. Toda opravil je dobro. Cirila je prišla iz pretorijskega izgovornega, da gre nakupovat za pot, in se je prikradla evnuhu."

"Kako je z jasno dvorjanično? Odpotuje!"

Sušinja je zaplakala in se zgrudila k mojim nogam.

"Numida, oj, Numida, otmis prejšno — resi angel!"

vrlih barbarov je bilo že nad polovico zbranih. Bezali so kakor zver. Tiho snio se splazili skozi goščavo in soteske, ki obkrožajo Toper ter poiskali samotnega, dosti oddajenega kraja, da počakamo za napad.

Ker sem vedel, kako močno bo spremstvo, se nisem nihal. Tudi s temi barbari bi si upal nad vojake. Zato sem šel k evnuhu, kamor je prihala tudi Cirila zahvaljevati Spiridiona.

"Povej gospodarici, naj prosi strica, da odpotuje zvečer. V hladu, naj reče, je ne bo nadalja omeljevica."

Popoldne sem zopet odveslal po morju in šel iskat še ostalih barbarov. Vsi so odšli. Odvedel sem jih v skrivališče.

(Dalje prihodnjič.)

\$100 pisalni stroj za 17c. na dan.

Prosimo, da preberete številkat te vrstice. Potem boste sprevideli, kako velikanska ponudba je to.

OLIVER PISALNI STROJ

— standard vidni pisalec — Stoo stroj — najbolj dovršeni pisalni stroj — vaš je za 17 centov na dan.

Pisalni stroj, ki je naredil preobrat v trgovini — je vaš za 17 centov na dan.

Pisalni stroj, ki ima toliko črtalno opremo — dvojni začlep, lokomotivno podlago — avtomatično porivalo — naznanilnik — priročna držala za papir — in umetno zgoščenje črke — vse

Vaše za 17c. na dan!

Mi oglašujem, da izvemo, kaj ljudje misijo o tem. Vi prav malo plakate — 17 centov na dan. To je načrt v orehovi lupini.

In ti oglaši imajo tak uspeh, da smo dobili toliko naročil za naše stroje, da smo bili zaceteni.

Naroči prihajajo od ljudij, ki so se prepričali o dobroti tega pisalnega stroja, kar znači, da je Oliver najboljši pisalni stroj.

Četrtn milijona ljudi, dij se preživi z

The OLIVER Typewriter

Standard vidni pisalni stroj.

Oliver pisalni stroj dela delar prav zares. Tako lahko se piše, da se začetniki kmalu načete kot veščaki. Plačajte za stroj 17 centov na dan — in stroj je vaš.

Kjerkoli ste, delati morate denar in si zašlužite z delom na Oliverju. Trgovci potrebujejo pisarjev na Oliver. Pisarjev ni dovolj, da bi vstregli vesi zahtevam. Njih plače so večje kot drugih delavcev.

Oliver pisalni stroj v vsaki hrani!

To je naš bojni krik danes. Mi smo naredili Oliver največega v trgovini in povsod po trgovnega.

Priprostost in moč je, kar dela Oliver pisalni stroj pripravljen za vsako hišo. On je vsojitelj, kakor izdelovatelj dežarja.

Naš prodajalni našt je usposobljuje Oliver pisalni stroj za vsako hišo. Mogučo hočete zpreti vrata pred to imenitno ponudbo? Ne!

Pisite po daljša pojasnila in za lepo knjigo, kjer je vse bolj natančno razloženo. To je zaston.

THE OLIVER TYPEWRITER CO.

Huron Rd. Cleveland, O.

CENIK KNJIG

kateri se dobe v zalogi

SLOVENESKE BUKVARNE

6119 St. Clair Ave. N. E. CLEVELAND, O.

MOLITVENIKI

Bogu kar je božjega rud. obreza 50c. Nem. Slov. slovar, Wolf Nekaj iz ruske zgodovine

zlata obreza 80c. usje zlatabrez. Neim. Slov. slovar, Schimpf

Kralju srca rud. obreza . . . . . Oče naša brod.

zlate obreze \$1.00 usje zlata obreza . . . . . Oče naša vez.

za . . . . . Odiseja . . . . .

Pot k Bogu rud. obreza 50c zlata obreza . . . . . Pavilina . . . . .

zlate obreze 80c zlata obreza . . . . . Pravljice, Major . . . . .

Rajski glasivi rud. obreza 75c usje . . . . . Prst božji L. II.

Sveti mojtev debeli lik . . . . . Pesmarica, Glasb. Matice.

Venčni življenje rud. obreza 50c zlata obreza . . . . . Peter Prošnik vez.

V nebesa hoden prti rud. obreza 35c zlata obreza . . . . . Perpetua . . . . .

zlate obreze . . . . . Pršnik Judek . . . . .

Skri za dušo rud. obreza 50c zlata obreza . . . . . Prisega huk. kraljev brod.

Božji huk. zlata obreza . . . . . Prisega huk. kraljev vez.

Večna molitev debeli lik . . . . . Poučna nem. slov. zgodovina

Venčni življenje rud. obreza 75c zlata obreza . . . . . Poslednji Mohomec

Vnešna hoden prti rud. obreza 35c zlata obreza . . . . . Priča v Vrbčevem Groblju

V nebesa hoden prti rud. obreza 75c zlata obreza . . . . . Pod Lipom

zlate obreze . . . . . Pripovedi o Petru Vel. Potop . . . . .

ZABAVNE KNJIGE IN POVESTI.

Arhingran, brod . . . . . Palača Petra Gaspere . . . . .

Arhingran, vezan . . . . . Pavlo Crookrill . . . . .

Angeli sužnjev, brod . . . . . Pečivo sreča. Krivava svatba . . . . .

Angeli sužnjev, vezan . . . . . Ponizani in razslajeni brod.

Avtarična ekspedicija . . . . . Ponizani in razslajeni vez.

Avtarična in nie otoki . . . . . Popotni listi, Cesár Józef . . . . .

Avtarična junski . . . . . Prot alkoholu . . . . .

Ali Bogu stravnika res ni? . . . . . Poučna nem. slov. zgodovina

A. B. C. v podobah . . . . . Princ Evgenij Savoški . . . . .

Belgrajski higeri . . . . . Postojanska jama . . . . .

Boljščni darovi . . . . . Pričevanje avstrij. zgodovine . . . . .

Bucek v strahu . . . . . Prvih sreč . . . . .

Božek v drevo vprejen vitez . . . . . Prihajac, vez . . . . .

Ben-Hur vez . . . . . Poučna kričanskim starščem . . . . .

Boj in smaga brod . . . . . Poučna zaročenec . . . . .

Boj in smaga vez . . . . . Princ v Beli brod . . . . .

Boj sa pravdo . . . . . Preganjanje ind. misijonar. vez . . . . .

Bolgarija in Srbi . . . . . Posmi Marice Strnadove povest . . . . .

Boljščna rod . . . . . Prve skribi vez . . . . .

Boljščni rod . . . . . Ribidov sin . . . . .

Boljščni vez . . . . . Robinson brod, ali vez . . . . .

Boljščni zrada . . . . . Rodibinska sreča . . . . .

Boljščni in bela vez . . . . . Rdeča in bela brod . . . . .

Boljščni krasen . . . . . Radecky, grot . . . . .

Boljščni rod . . . . . Roza Jelovčarska vez . . . . .

Boljščni vez . . . . . Razne pravilice . . . . .

Boljščni vez . . . . . Robovčki igra . . . . .

Bresovška hupnija, zgodovina . . . . . Rokovančič igra . . . . .

Car in tesar . . . . . Rasporka vez . . . . .

Črni bratje . . . . . Sredolevec . . . . .

Cvetko . . . . . Spisje, povest . . . . .

Cerkvica na skal . . . . . Stozaledec . . . . .

Ciganka . . . . . Sto narodnih legend vez . . . . .

Cirkle in Št. na kmetih! . . . . . Sto nipoved za mladino vez . . . . .

Cesarica Elisabeta . . . . . Strele . . . . .

Ciganka, povest . . . . . Saljivi Slovenec . . . . .

Darinka malo Crnogorka . . . . . Sultanovi sužnji brod . . . . .

Doma in na tujem . . . . . Sultanovi sužnji vez . . . . .

Dve Čudopolni pravilici . . . . . Srečes . . . . .

Djeteljev it. 3. kuanj. bratov . . . . . Srečes 4 zvezki po . . . . .

Dve povesti . . . . . Srečes deset matih povesti . . . . .

Daravana . . . . . Srečes 12 zvezki . . . . . Srečes Tomova koca vez . . . . .

Dileži